

XXIII.

Kort

B e s k r i v e l s e

over

Romsdalens Fogderie.

MXX

1702

Deutsche

1702

Rechnung

1702

Første Capitel.

§. 1.

Romsdalens Lehn eller Fogderie, i Trondhiems Stift, grændser i Norden til Nordmørs Fogderie, i Øster til Lesjøe i Gulbrandsdalen, i Sønder til Søndmør i Bergens Stift, og i Vester til Havet. Det er af den geographiske Historie bekiendt, at Trondhiems Stift bestaaer af trende heele og et halvt Amt; det halve er Romsdalen, og det andet halve er Søndmør under Bergens Stift, som ligger til forbermeldte Amt Romsdalen; saa der ere trende Lehn eller Fogderier, nemlig Romsdalen, Nordmør, og Søndmør, der have een Amtmand over sig.

§. 2.

Hvoraf Romsdalen skal have faaet sit Navn, gives (saavidt mig er bekiendt) ikke nogen almindelig eller vis Underretning om. Men lige saa overensstemmende, som den De Hitterøen haver faaet sit Navn af Kong Gørs Søn Zeiter, Bedstaden af Kong Zeiter, som Gulbrandsdalen af Kong Gulbrand, som Hallingdalen af Kong Sadding, og Ringerige af Kong Ring, og mange flere saadanne Steder, som vi finde at have faaet Navn af gamle Norske Konger; ja endog at hentyde Beviis til nærmere Steder, saa har man ikke længere at gaae, end til næstgrænsende Fogderier, Nordhord og Søndhord, hvilke begge befattes under det Navn Hordeland, som haver faaet sit Navn af Kong Hord, Kong Nords Sonnesøn:

Saa

Saa rimeligviis kan man og slutte, at Romsdalen haver faaet sit Navn ligelædes efter een af de gamle bekiendte Norske Konger, navnlig Kong Raum, den forbeholdte store og første Norske Konge, Kong Nords, tredje Son. Denne Kong Raum avlede med sin første Hustru, Bergdis Trøms Datter, trende Sønner: Bisrn, kaldet Tutumbisrn, der har regieret over Romsdalen; Brand eller Gulbrand, residerede i Gulbrandsdalen; og den tredje Son, Giermund, der boede paa Giermanæs, som ligger i Vedøe Bield i Romsdalen. Men da af Historien er bekiendt, at ovenmeldte Kong Raum haver været Konge i Rommerige, altsaa kan ei Romsdalen have faaet sit Navn af ermeldte Konge. Men naar man gaaer videre frem i denne Kongeslægts Register af den nedstigende Linie, bliver man underrettet, det Tutumbisrn havde og en Son, ved Navn Røm. Nu var Tutumbisrn, som oven meldt, Konge i Romsdalen, da sølgelig efter hans Død maa hans Son Røm være bleven Konge i sin Faders Sted; saa man vel kunde tillegge, ermeldte Røm haver givet Romsdalen sit Navn; men siden man ei haver nogen Bished i Historien, hvor denne Røm haver boet eller regieret, saa kan man ei heller med større Bished og Sandhed udgive denne Røm at være Navngiver af Romsdalen, end for Navnets Overeenstemmelses Skyld; og da kan, for det andet, lige saavel Ketil Røm, en Sønnesøns Sønnesøn af ofbeholdte Røm, der haver været Hærse eller Jarl, som var saa meget som i disse Tider en Vice-Stattholder, i Romsdalen, være den, der haver tillagt samme sit Navn.

Overalt, hvad enten Romsdalen haver sit Navn af benævnte Personers Navne, eller ikke, saa supponerer jeg kun saa, siden jeg ei i Historien finder større Bished derom, end som meldt er; og
giver

giver aleene en blot Henviisning, at dette, ligesom de fleeste andre Steder, kan have faaet sit Navn af den hoistregierende Persons Navn.

S. 3.

Der udfordres ei aleene Skionsomhed, men og megen Erfarenhed, at beskrive et heelt Lands eller Riges Situation og Besskaffenhed; men lige saa megen Kundskab vil der til, at give den rette Idee og Oplysning om visse Provinsers eller Stæders Besskaffenhed, særdeles naar man noie skal observere alle saavel store som smaae Ting, Stedet tilhørende, som Fiorde, Elve, ferske Bænde, Bierge, Landstrækninger, Skove, og deres Besskaffenhed; Jordens Art, samt dens Beqvemmeligheder; Jordens Af- og Tilgang i Aarenes Forandring, i Veirliget; Stædernes Levemaade, deres Næring, Brug og Forskiellighed, med meere; som paa hvert sit Sted og til sin Materie henhørende, skal, saavidt mueligt, tilligemed accurate Karter over hvert Præstegield, blive udført. Altsaa, for at opnaae en nogenledes tydelig og ordentlig Kundskab om dette Fogderie, samt at erfare, hvad Mærkværdigt og Nyttigt der kan findes udi ethvert Sogn, bliver best, at giennemgaae hvert Præstegield især, hvoraf Romsdals Fogderie i nærværende Tid haver sex, nemlig Næsset, Grøtten, Vedøe, Bolsøe, Agerøe og Bou Præstegielde; hvilket første, nemlig Næssets Præstegield, jeg først vil foretage, siden det grændser meest til Norden; endskiont samme kun bliver af ringe Betydning, at skrive noget om, som kan være underholdende; hvilket dog ved en Deel af de efterfølgende Præstegield, saasnart som Karter derover Tid efter anden kan forfærdiges, skal blive oprettet.

Andet Capitel.

Om Næssets Præstegield.

§. 1.

Dette Præstegield grændser mod Norden til Tingvold Præstegield i Nordmørs Fogderie, i Sønder til Grøttens Præstegield, i Øster til Dovrefield, og i Vester til Bedden; er paa somme Steder ikke af den ubehageligste Situation; bestaaer af Dale med lange Biergstrækninger paa begge Sider, samt 2de store Fiorde, navnlig Langfiorden, som er fra Eidsvaagen til Bedden 3 Miile lang, og det bredeste $\frac{1}{2}$ Miil over; den anden Fiord kaldes Erittsfiorden, er $\frac{1}{4}$ Miile lang, og $\frac{1}{4}$ Miil, hvor den er bredest. Ved Botten af Langfiorden, eller fra Eidsvaagen, er et Eide over, kaldet Tilter-Eidet, $\frac{1}{4}$ Miil langt, hvoraf den halve Deel tilhører Romsdalens Fogderie og Næssets Sogn, den øvrige Deel deraf ligger i Nordmørs Fogderie og Tingvolds Præstegield. Der findes paa ermeldte Eide ved den allfare Bei en stor lang Steen i Jorden nedsat, som giver Skillerummet tilkiende imellem Romsdalens og Nordmørs Fogderier, eller imellem Næssets og Tingvolds Præstegielde. Dernæst er ved Botten af Langfiorden paa den nordre Side et Giestgiversted beliggende. Biergstrækningen paa begge Sider af det Stykke i Langfiorden, saavidt som hører til Næssets Præstegield, er af en maadelig Hoide, en Deel høiere, en Deel lavere, og, ligesom en Rieede, sammenbundet; er i Midten, Hoiden og neden ved Søebredden bebygget med Bøndergaard; og hvor Naturen har dannet Leilighed til at beboe flade Sletter og Steder oven paa Fjeldet, der har ei heller Mennecke-Haand manglet med at gjøre sig dem til Nytte og Brug; thi oven paa denne Fjeldstrækning, paa den nordre Side af Langfiorden, ligger en

Fjeld:

Fjeldstrækning, kaldet Desmarken, hvoraf en Deel ligger til Næssets Præstegjeld, (hvorom videre siden), med mange beboede Gaarde.

For at blive ved Biergstrækningerne, da findes samme ligeledes paa begge Sider af forbemeldte Eritsfjord sammenhængende, som i en Række, lige til Dovrefjeld og Lessøe Fjeld anstødende; samme ere meget høiere og steilere, end i ovenmeldte Langfjord, ere og paa begge Sider af ermeldte Eritsfjord saa Gaarde, som ere meget ringe baade ind- og udengjerdtes, formedelst deres klippesulde og steile Situation. Denne Fjord bliver ellers inderst i Bugten smalere. Videre er ved Fjeldene ei at erindre, siden udi samme til denne Tid ei er opdaget Erser eller Mineralier.

§ 2.

Saa maa jeg her ved røre noget om det i Aaret 1756 udfaldne Fjeld ved Gaarden Tjelle paa den nordre Side af Langfjorden, hvorover tilforn Tegning er indleveret; og, som jeg haver ladet mig underrette, samt, saa meget mueligt er, selv ved Opmaalingen taget i Dieslyn, saa haver det udfaldne Fjeld ikke været i Høide og Steilhed anderledes, end de paa begge Sider annecterede Fjeldstrækninger, hvilke langt fra ere af den Steilhed, at man desformedelst skulle kunne give Marsag til dets Udfald; og det haver været beklædt, som hiine, med nogen Fyrrer, Birker, Alder, og især Hassel-Skov; ovenfor haver ligget en stor flad Mark, hvor Tjellegaards Opsiddere avlede meget Høe, og brugte den tillige som Sæter om Sommeren, hvor endnu vises Levningerne af Sæterhuusene, hvoraf dog de fleste ved Fjeldets Udfald ere blevne bortskyllede.

Men Hovedaarsagen til dette Udfald, rimeligviis at slutte, har været, for det første, den løse og sandagtige Grund, denne Fjeldstrækning har lagt og hvilket paa; og for det andet haver det været sprukket

oven paa, hvoraf Regnen og Siget af de oven til liggende moradsige Marker haver trykket den oven paa den sandige Grund hvilende Fjeldsforpe Aar for Aar meere ud, og ligesom tillige ved den underliggende gruusige Bunds Overvægt sprenget Bierget.

Hvad stor Skade dette Fjeld ved sit Udfald har foraarsaget iglennem Langfjorden, næsten $2\frac{1}{2}$ Mil lang, og i Eritsfjorden, ved det Søen blev saa overmaade stor og brusende, det lader sig endnu tilsynne paa Landstrækningerne. Hvor Alger og Eng tilforn haver været, der er Jorden saa reent affyllet, at man seer kun Klipper og Berg; desuden hele Huusmands Stuer, Soehuuse, Udhuuse med stort og smaat Fæ, samt store og smaae Fartsier og Baade, ganske og aldeles borttagne, saa der ei fandtes det mindste igien, ja 30 Mennesker bleve døde og omkomne; hvilke døde Kroppe nogle Dage derefter bleve eftersøgte, og af den Deel, som blev igienfunden, befandtes nogle at have deres Klæder paa, nogle halv aflædte, og nogle igien ganske aflædte, ja smaae Børn i deres Modres Arme at ligge hist og her ved Strandbredden.

I denne store Ulykke og medens Faren var størst, fandt dog et Par Mennesker (hvoraf den ene endnu lever) Guds gode og forunderlige Forsorg og Redning; thi i det disse Mennesker soled, at deres Stue rystede, og i det samme blev borttrykket med deres Eiendeele, grebde i en Hast til een af Væggene i Stuen og holdte sig fast, saa de flode paa Søen imellem de fire Vægge, som i en Ark; da nu Søen atter brusede saa stærk, og de bleve slagne til Landet, stak disse halvdøde Mennesker deres Hænder ud enten iglennem Døren eller Vinduets Abning af Stuen, grebde til Træer eller Krat paa Landet, og saaledes reddede sig; men Stuen blev atter bortreven, og fandtes ikke meere.

§. 3.

Om Elve, ferske Vand, og Dale.

For at undgaae Vidtløftighed, og ei at bemøie Dem med alt for smaae Ting af liden eller ingen Betydning, saa vil jeg udelukke alle smaae rindende Bække og ubetydelige smaae Vand, siden samme næsten alle ere paa Kartet at see. Jeg vil derfor holde mig aleeneste til store Vand og Elve, hvorved enten Saug eller Dværnbrug ere beliggende. Af ferske Vand, paa begge Sider af forberorte Fjeldstrækninger, bliver da først Maas-Bandet, det andet Tielle-Bandet, det tredie Lille Gusiaas-Bandet, og det fjerde Sodnak-Bandet; i hvilket af hvert der fiskes Dret, Rør, og anden Slags Fersk-Vands Fisk. Af disse Vand udløbe følgende Elve, nemlig af det første Høvig-Elven, af det andet Tielle Elv, af det tredie Bache Elv, af det fjerde Sodnak Elv, af det femte Harams Elv; hos hvilke hver især der for nærværende Tid ere baade Saug og Dværnbrug. Disse Vand og Elve ligge paa den nordre Side af Langfjorden. Ved Bugten i Eritsfjorden rinder en Elv, Bugge Elv kaldet, som haver sit Udspring af et lidet Vand oven paa Fjeldet. Ved Søen er baade Saug og Dværnbrug. Længere ind paa Botten eller Eritsfjords Dren møder et smukt jevnt Sted, som kaldes Eritsfjords Boigden, hvor der ved Søen er Mynsterplads for en Batalion; $\frac{1}{2}$ Mill op i Boigden er et stort ferskt Vand, Eggedals Bandet kaldet, $1\frac{1}{2}$ Mill langt, og næsten $\frac{1}{2}$ Mill bredt, hvorudi der af omliggende Beboere Hest og Vaar fiskes Lax med Raste-Rod og Garn, samt Dret, Rør, og anden smaa Fisk.

Ved dette Vand er ellers mærkværdigt, at det aldrig fryser til førend sidst i Januarii, og aldrig fryser saa stærkt, at nogen kan fiøre derpaa; hvortil er Aarsagen de paa begge Sider fra de nær hos lig-

gende steile Fjelde nedfaldende mange Cascader, der ligesom tære Isten under, saa at de, som boe oven for Vandet i Egeisdalen, ere ligesom i Arrest om Vinteren; thi de kunne ei komme til Lands paa nogen Side af Vandet formedelst de ovenomtalte høie Fjelde. Oven for dette Vand ligge atter paa en Slette nogle Gaarde, Egeisdals-Boigden kaldet, som beregnes fra Eritsfjords-Oren til den øverste Gaard Findsæt i Egeisdalen 2½ Mille. Dalen er meget trang, som forarsager om Sommeren en stor Heede, saa de ei behøve meere end 9 à 10 Uger fra deres Udsæd, indtil de have deres Korn i Huus; der saaes meest Byg. Om Sommeren have de en overmaade god Græsgang til deres Creature, hvoraf de holde en Mængde, og sælge meget Slagteqvæg, Smør og Ost, hvorover de fleeste Bønder i ermedlte Dal ere velholdne; men de maae derfor den meeste Tid af Vinteren føde deres Creature med Skav af Træerne, og Kvistene af Alm, Birk og Ronnetræer, som er en forunderlig god Føde, besynderlig i ermedlte Almetræ-Bark og Kviste; af Barken males Meel, hvorefter af Køerne melkes overflødig, og Hestene i en Hast blive seede.

Denne Dal grændser i Øster til Dovrefield, i Sønder til Læssøe Præstegield i Gulbrandsdalen; og er, fra Gaarden Findsæt i Egeisdalen til den første Gaard i Læssøe Præstegield, 3 Mille, hvor man kan reise over om Sommeren.

Midt igiennem Eritsfjords-Boigden skær sig en Elv, som kommer af Egeisdals-Bandet, $\frac{1}{2}$ Mill lang, og falder i Søen ved Spiltebon. Man kan og fra Gaarden Neithen fare over Fjeldet og slette Myrer til Annexet Bisdalen; men ellers er den almindelige Vej fra Eritsfjorden til Bisdalen til Søes.

Ermedlte Bisdalen er nederst i Boigden ikke af ubehagelig Situation. Boigden er 1 Mill, og stoder i Vest til Bedøe Præstegield, hvor

hvor der er en Bøigdevei over Fjeldet til Romsdals-Markerne, som er meget kortere end den almindelige Søvei, og beqvem for dem, som føre Heste og Creature til ermeldte Marker.

Midt igiennem Dalen rinder en Elv, som er meget strid øverst i Dalen; nederst i Dalen gjør ermeldte Elv stor Skade ved Elvebrud, besynderlig ved Gaarden Lande.

I B. fra denne Dal, $\frac{1}{2}$ Mil, findes atter en Elv imellem Indre- og Ytre-Skorgen, som kaldes Skorgedals-Elven, hvor der ligeledes staaer en Saug.

Nok findes paa den nordre Side af Langfjorden, ved Gaarden Ranvigen, en Saug, ligeledes ved Barsten; saa der i dette Præstegjeld ere 8 Saug, som sees af hosfølgende Karte, samt at der ei findes nogen Skove ved Skorgen eller ved Høvigen.

Om Skovenes og Jordens Art og Bestaaffenhed.

§. 4.

Skove af Betydenhed findes i dette Præstegjeld ikke ved mange Gaarde; thi naar jeg undtager Præstegaarden Ræffet, samt Gaarden Bugge i Eritsfjorden, og følgende Gaarde paa den nordre Side af Langfjorden, nemlig Hestad, Aaram, Ranvigen, Barsteen, og i Osmarken Store og Lille Gufiaasen, Aafloien, Bakken, Sodnacken, Siortlien, Siortæter, og Tielle, saa er lidt eller ingen Skov til de øvrige Gaarde i dette Præstegjeld, ja paa mange Steder findes neppe Brændevæed, uden ved forbenævnte Gaarde, hvor Fyrre-Skoven er af saadan Art og Bestaaffenhed, at den ansees for tvende Sorter. Næmlig:

Den saa kaldede Malmen eller Rødsurru, hvilken er den bedste og stærkeste til alt Brug; thi samme vøyer meget høi, og haver ei store Qviste, som kan trække Saften af den rette Stamme; og saadanne
Eræer

Eræer erfares, at de voxer aleene paa tør Jord med nogen Sand beblandet.

Den 2den Sort kaldes Gorr- eller Myr-Furru, der voxer paa fugtige og moradsige Steder, som foraarsage, at der voxer store Qviste fra det nederste af Eræet, som tage Saften fra den rette Stamme, og derved forforte Buxten saavel i Tykkelse som Høide. Denne Sort af Fyrre er ogsaa meere løs, og ei saa haard i Eræet, som forbemeldte Malm- eller Rødfurru.

Gran-Skov findes ei i Romsdals Fogderie, uden i Næssets Præstegield paa Gaarden Ranvigen; hvilken siden Deel Gaardens Eier ogsaa stræber at holde i Hævd, siden den i Romsdalen ansees som en Karitet.

S. 5.

Angaaende Jordarterne i dette Præstegield, da ere de, som paa andre Steder, af diverse Sorter; det meeste er Sand og Myr, og nogle faa Steder leeragtig. Af den første, nemlig Sandbund, findes 2de Sorter, nemlig hvid Sand, som er oven paa bedækket med $\frac{1}{2}$ og det høieste 1 Fod Røsjord, som foraarsager, det, ved indfaldende Sommerens Heede, Kornet skinner eller ligesom brænder af, og faaer slette Aar; hvilket kan forekommes, isald Bonden vilde frasalde sin gamle Jorddyrknings-Maade, og følge den Maade, som jeg med flere haver ved Erfarenhed fundet til Hielpemidler imod saadanne svage Jordarter; nemlig hvor der er Sand eller Aar, (ja den, som allerstettest er, kaldet Rødaar eller Rødgruus, i hvilken sidste man ei har Gavn af Gjødselen længere end det Aar, samme er fræuet), da findes her paa de fleste Steder en meget skion sort Myr; og naar man klorer samme om Høsten paa Agre af ermeldte Jordart, og om Foraaret, uden at opploie Algeren, hakker bemeldte Myrkumper i Stykker,

og breder den ud omtrent to Fingre tyk, og da saaes derudi, siden strøes noget Gødsel (eller, som man kalder det, Aabredsel) oven paa, bevares den ei aleene for Sommerens overmaade Heede, og desuden haver længer Gavn af Gødsefen, men giver en utrolig Betsignelse af Korn fra sig; saa jeg ved denne Jorddyrknings-Maade har avlet af Byg 18 og 20 fold, og af Havre 9 til 12 fold. Samme Maade haver jeg og prøberet i den seede Myr, efter at jeg haver ladet tage nogle Beiter eller Grøfter i samme, og derefter ladet den ligge 1 à 2 Aar, at Vandet kunde vinde af og dens Suurhed betages. Aarsagen, hvorfor den maa ligge saa længe, er, at Vandet ei saa hastig kan trækkes derfra, formedelst den er saa compact, som den Myr arts Fedme forarsager; og endskønt den haver ligget i 2 Aar, haver dog Fugtigheden forarsaget, det jeg ei haver kunnet ploie samme uden største Noie; hvorfor jeg begyndte at operere, ligesom forhen ved den røde Aar meldt er; da jeg i Aaret 1764 haver avlet af Havre 14 fold; hvilket skulde holdes utroeligt, jeg ei heller vilde skrive, ifald jeg ei tillige med to andre samme med Sandhed kunde bevidne. NB. Myren maa her fiøres noget tykkere, end som forhen om Alger meldt er, hvis Grund Røddaur er. Jeg supponerer, at den Græsrod, som bliver liggende under den oven paa fiorte Myr, visselig ved dens Forraadnelse ei aleene varmer men tillige gøder ermeldte oven paa fiorte Myr; derved er ydermeere den Fordeel, at man slipper at opploie den tunge Græsrod, hvilken desuden, som bekiendt er, er fuld af de saa kaldede Tæger; det andet Aar derefter kan man atter saae Havre derudi; det tredie Aar ligeledes, med den Forskiel, at det atter maa fraues; det maa ei heller ploies i ermeldte 2de sidste Gange, men aleene først graves, derefter saaes, og derpaa hakkes Kornet ned, og derefter ermeldte sidste eller tredie Aar fiøres Aabredsel paa

Sæden. Naar man nu erfarer, det den underliggende Græsrod er raadnet, da kan man vel continuere med at bruge den til Uger, og ploie samme; men da en Landmands fornemste Diemærke er, at forske sig samt at formeere sin Gødsel, som ei kan skee uden tilstrækkelig Græsland, saa vil jeg raade den, som vil benytte sig af ovenmeldte Jorddyknings-Raade, at lade samme ligge til Græsland; thi jeg haver erfaret, at paa saadant et Stykke Land haver jeg ei faaet en Riemme eller Bog Høe; da jeg derimod, efter at det haver været brugt til Ugerland, som meldt er, haver faaet paa saadant Stykke Jord, hvor jeg havde en Tøndes Udsæd, over 4 Læs Høe; og bliver altsaa det beste at benytte sig deraf, som meldt er, og derimod at optage meere saadant Myrland.

Samme Raade at bruge, er og meget tienlig paa skarp eller moset Eng, at fiøre Myr derpaa om Foraaret, efter eller førend man ploier, og lade det saa ligge til August Maaned, da saaes Winter-Rug derudi, hvoraf ei alene Rossen borteaadner, men siden bekommer et meget skönt Græsland.

Som nu Jordens Bessaffenhed i dette Præstegield paa de allerfleeste Steder findes maver og stet indengierdes, saaledes er den og udengierdes, af Morads, Bierg og Klipper, saa er Bonden nødsaget strax, saasnart Sneen nogenledes er afgaaet, at flytte med sine Creature, smaat Fæe, Heste, og Sviin, langt op i Fjeldet, hvor de have en ypperlig Græsgang, som foraarsager, det intet Boigdelaug sælger saa mange Slagte- og Feedevare, som Næssets Præstegield, uagtet de sidde med meget smaae Gaardparter. Overalt er Næsset saavel som heele Romsdalen at rose for deres store Sparksomhed fremfor Nordmør og mange andre Steder, som dog have ulige bedre Gaarde.

Til et Beviis derpaa da erfarer man, det Romsdals Fogderie, frem-

for noget andet, i disse flette Aaringer dog haver udreedet saavel deres Skatter, som Extraskatten til Aarets Udgang 1767; men maa' og sige derhos, Gud til Ere, havde han ei i ermeldte Aar opladt sin milde og runde Haand saavel af Land og Vand, da havde en stor Hob Bønder i dette Præstegield maattet gaae fra deres Gaarde, ja mange creperet af Hunger; thi den ene havde ei været i Stand, ved Almisse at række den anden Haanden.

§. 6.
Om Næssets Kald i Særdeleshed, samt tilhørende Kirker,
samt Gaardenes Mandtal.

Næsset haver tilforn været et Vice-Pastorat eller residerende Capellanie under Bedøens Præstegield omtrent til i Aaret 1749, da Sognet blev separeret fra ermeldte Bedøe og fik sine Beneficia som andre Sognekald; da en Deel af det Mensal, som tilforn laae til Bedøe Præstegield, blev udbyttet og lagt til Næsset.

Hertil høre 3de Kirker, nemlig 1) Hovedkirken, Nøe kaldet, 2) Annexet i Eritsfjorden, Sigre Kirke, og 3) Annexet Bis-dalen; Hovedkirken ligger $\frac{1}{2}$ Mill fra Præstegaarden, ligeledes Bis-dalens Annex $\frac{1}{2}$ Mill, og Eritsfjorden en Mill fra Præstegaarden, alt til Soes; hvilket sidste Stykke om Vinteren er meget besværligt; thi det kan vars hele 6 à 7 Uger, at Isen ligger i ermeldte Fjord, saa Folk ei kan komme ud eller ind uden stor Livsfare. Kirkerne med noget lidet ringe Derunder liggende Gods tilhører Almuen.

Præsterne, som have været i dette Kald, haver jeg ei flere kunnet faae opspurgt, end efterfølgende, navnlig:

1. Herr Christian Augustinus.

2. Niels Parelins.

3. Herr Nicolaus Engelhard.
4. " " Mens Aschanius.
5. " " Johan Morsing. Udi denne Præstes Tid blev dette Kald et Sognekalde, hvor hans Søn og var Personel Capellan, navnlig
Herr Christen Morsing.
6. " " Lorents Schnitler.
7. " " Ole Høier.
8. " " Elias Zeltberg, som i det Aar 1768 haver kaldet til Personel Capellan Herr Zenrich Lind.

Al beneficerede, Proprietair og Bønder Gaarde bliver her i Næssets Præstegield blant beboede og øde liggende beregnet, efter værende Matriculs Nummer, i alt 104 Gaarde, der efter sit Leie til sammen ere beregnede til 235 Bøge 2 Pd. 22 Mk. Siftes Lægd.

Jeg maa sluttelig melde noget om den store Trang paa Dienere, der besynderlig findes i dette Præstegield, saa at hverken Bønder eller andre, som ere nødsagede at boe her, kunne faae drevne deres Jorder med den Nytte og Fordeel, som de bør; hvilken Post dog vel er meest magtpaaliggende, og Grund til et Lands Opkomst. Man skulde slutte, hvor der vare mange smaae Gaardparter, altsaa og mange Beboere, hvoraf maatte flyde des større Propagation; men da her findes Contrario, maa jeg herudi overlade dette til Høieres Estertanke, og ende min korte Beskrivelse over Næssets Præstegield.

